

Bijlage 'Bewindspersonen op sociale media'

Praktische uitvoering en handleiding

Dit is de bijlage bij de [one pager Bewindspersonen op sociale media](#).

In deze bijlage komen de volgende punten aan bod:

- uiteenzetting van corporate en hybride accounts;
- toegankelijkheid, veiligheid, archivering en verificering;
- adviesgesprek nieuwe bewindspersoon;
- checklist nieuwe bewindspersoon.

Karakteristieken en randvoorwaarden van corporate accounts

Hieronder worden de karakteristieken, regels en randvoorwaarden van het **corporate** account toegelicht.

Corporate bewindspersonenaccount

Een corporate bewindspersonenaccount is gekoppeld aan het ambt van de bewindspersoon. Een corporate account is altijd in bezit en beheer van het betreffende ministerie. Een corporate account biedt – geredeneerd vanuit de Rijksoverheid – volgers, media, bewindspersonen en ambtenaren de meest duidelijke en zuivere scheiding met betrekking tot ambtelijke ondersteuning en inhoud van de berichten. De accounts blijven bij een kabinetswissel in eigendom van het ministerie. Het bereik dat de vorige bewindspersoon op zijn account heeft opgebouwd gaat bij een corporate account mee naar de nieuwe bewindspersoon.

Karakteristieken en voorwaarden

- De naamgeving van de accounts hangt aan het ambt van de bewindspersoon: @minpres, @minister/@min, @staatssecretaris/@stas.
- Het account is in het bezit en beheer van het betreffende ministerie.
- Op een corporate bewindspersonenaccount is partijpolitieke content nooit toegestaan.
- Partijpolitieke verwijzingen in de bio, foto of avatar zijn niet toegestaan. Wel is het toegestaan om een verwijzing naar een persoonlijk account te maken.
- Een corporate bewindspersonenaccount is altijd als zodanig herkenbaar door het rijkslogo. Ook wordt expliciet aangegeven dat het account in beheer is van en bijgehouden wordt door de directie Communicatie. Het account is geverifieerd.
- Er is ruimte – mits gedoseerd – voor zogeheten lichte, informele content en/of persoonlijk getinte berichten, maar wel in relatie tot de functie en de rol van het ambt.
- Omdat het account verbonden is aan het ambt, blijft het account na het vertrek van de bewindspersoon in eigendom van het departement. Aantredende nieuwe bewindspersonen nemen het account van hun voorganger dus over.
- Het departement archiveert én verwijdert voor het aantreden van de nieuwe bewindspersoon de berichten van de voorganger, zodat de nieuwe bewindspersoon met een schone lei begint. Op dit moment wordt samen met het Rijksprogramma voor Duurzaam Digitale Informatiehuishouding (RDDI) gewerkt aan een openbaar archief waarin de berichten van voorganger(s) te raadplegen blijven (zie voor meer informatie hierover de alinea ‘Toegankelijkheid, veiligheid, archivering en verifiëring’).
- Politiek assistenten of medewerkers van de politieke partij hebben geen toegang tot het account.
- Wanneer de bewindspersoon daar om vraagt, kan hij/zij ook (tijdelijk) toegang krijgen tot het account. Bijvoorbeeld om reacties te lezen of zelf berichten te plaatsen, mits deze functioneel en gerelateerd aan het ambt zijn. Dit komt de authenticiteit van de berichten ten goede. In deze situatie moeten er wel goede afspraken worden gemaakt met de webcarespecialisten. Ook hierbij is partijpolitieke content niet toegestaan.

Kernpunten corporate account

- Het afzenderschap is volstrekt helder.
- Met een corporate account bouwen we stapsgewijs steeds meer bereik op, passend bij de inhoud van het ambt.
- Indien een corporate account al bestaat bij het aantreden van de nieuwe bewindspersoon, heeft deze vanaf de eerste dag de beschikking over een relevant netwerk.
- Geen enkele (schijn van) vermenging.
- Archivering (door de RDDI) van berichten is gemakkelijker op een corporate account.
- Duidelijke focus op doel en doelgroep. Dit zorgt ervoor dat de inhoud en boodschap van het account coherent zijn en gericht op het beleid van de Rijksoverheid.
- Effecten van ambtelijke inspanningen zijn beter te meten over de jaren heen bij een duurzaam account. Het steeds wisselen van account maakt het complexer om data over een langere periode met elkaar te vergelijken.

Aandachtspunten corporate account

- De kracht van sociale media is interactie en persoonlijke invulling. Op corporate accounts is persoonlijke content meer gerelateerd aan de functie en de rol van een bewindspersoon.
- Als een bewindspersoon naast het corporate account nog een persoonlijk account houdt, kan dat verwarrend zijn voor volgers. Je kan verwijzen van het persoonlijke account naar het corporate account.
- Als de bewindspersoon al een groot en/of relevant netwerk aan volgers heeft, kun je deze wijzen op het nieuwe corporate account.

Instructie en randvoorwaarden per socialemediaplatform

Corporate accounts zijn niet op alle socialemediakanalen mogelijk. De ontwikkelingen op socialemediaplatforms gaan echter razendsnel en functionaliteiten en mogelijkheden worden regelmatig uitgebreid. De huidige mogelijkheden per socialemediaplatform staan hieronder. LinkedIn is een voorbeeld van een platform waarop corporate accounts niet (goed) mogelijk waren, maar waarin verandering lijkt te komen.

X:

Bij een **corporate bewindspersonenaccount** op X zijn – aanvullend op de *one pager* - de volgende voorwaarden van toepassing:

- Naamgeving handle (username) is duidelijk: @MinPres, @StasMijnbouw @MinisterLNV.
- Profielnaam bestaat uit de voor- en achternaam van de bewindspersoon.
- Profielfoto van bewindspersoon draagt het rijkslogo.
- Biografie is duidelijk over afzender, beheer en webcare. Daarin staat ook een verwijzing naar het X-account van het betreffende ministerie opgenomen.
- In het linkveld: altijd verwijzen naar bewindspersonenpagina op Rijksoverheid.nl.
- Verwijzing naar eventueel persoonlijke account van bewindspersoon alleen in biografie.
- Het account is geverifieerd.

Instagram:

Bij een **corporate bewindspersonenaccount** op Instagram zijn – aanvullend op de *one pager* - de volgende voorwaarden van toepassing:

- Naamgeving handle is duidelijk: @MinPres, @StasMijnbouw @MinisterLNV.
- Profielfoto van bewindspersoon draagt het rijkslogo.
- Biografie is duidelijk over afzender, beheer en webcare. Daarin staat ook een verwijzing naar het account van het betreffende ministerie opgenomen.
- In het linkveld: altijd verwijzen naar bewindspersonenpagina op Rijksoverheid.nl.
- Het account is geverifieerd.

LinkedIn:

Een **corporate account** zoals op X of Instagram is niet op exact dezelfde manier mogelijk op LinkedIn. Daarom wordt doorgaans het bestaande account van de bewindspersoon gebruikt. Hierdoor kan de beleidscontent afgewisseld worden door persoonlijke of partijpolitieke content (hybride variant).

Indien de bewindspersoon zijn of haar bestaande account in blijft zetten, kunnen zowel de bewindspersoon als de ambtelijke ondersteuning van het ministerie en de politiek assistent op dit account publiceren. Hierbij zijn de onderstaande voorwaarden van toepassing:

- Biografie is duidelijk over afzender, gedeeld beheer en webcare.
- In het linkveld: verwijzen naar bewindspersonenpagina op Rijksoverheid.nl.
- Het account gaat in principe primair over berichtgeving vanuit het ambt. Van de bewindspersoon wordt gevraagd met andersoortige content terughoudend om te gaan. Met daarbij de argumenten die ook worden gehanteerd voor corporate accounts.
- Geen rijkslogo in de avatar.

Om toch de scheiding tussen beleid, politiek en privé zuiver te houden, kan er eventueel gekozen worden voor een zogenoemde 'showcasepagina' (zie toelichting hieronder). Via een showcasepagina kan volledig invulling worden gegeven aan een corporate account op LinkedIn. Er zijn vanuit het platform echter wel enkele beperkingen ten opzichte van een normale personen- of bedrijfspagina. Zo is het bijvoorbeeld niet mogelijk om integrale livestreams in te zetten. Enkele voorbeelden van showcasepagina's zijn Minister-president en minister voor Rechtsbescherming Frank Weerwind. Bij de inzet van showcasepagina's zijn de onderstaande voorwaarden van toepassing:

- Biografie is duidelijk over afzender, beheer en webcare. Daarin staat ook een verwijzing naar het account van het betreffende ministerie opgenomen.
- In het linkveld: verwijzen naar relevante pagina op Rijksoverheid.nl.
- Het account gaat uitsluitend over berichtgeving vanuit het ambt.
- Rijkslogo in de avatar.

Facebook:

De ruimte om het organische bereik van een Facebook-account te vergroten, is laag. In dit licht maken departementen zelfstandig een afweging of het wenselijk is om bij het aantreden van een nieuw kabinet bewindspersonenaccounts te starten of bestaande persoonlijke accounts op Facebook hybride te ondersteunen. Aangezien alle ministeries een corporate account op Facebook hebben, wordt geadviseerd om bewindspersonen op het corporate account van hun ministeries te faciliteren, passend binnen de redactieformule van dat account.

Webcare op corporate bewindspersonenaccounts

Optimale inzet van sociale media door bewindspersonen vereist ook een vorm van interactie met volgers (denk aan het houden van livesessies en vragenuren) en/of reactieve en proactieve webcare bij vragen, reacties of desinformatie. Beleidsinhoudelijke vragen en opmerkingen worden door de ambtelijke ondersteuning beantwoord. Persvragen en uitnodigingen voor werkbezoeken worden met collega's gedeeld. De focus hierbij ligt op berichten die direct aan het ministerie of de bewindspersoon verstuurd zijn of waarin deze accounts worden genoemd. Webcare is een essentieel onderdeel van sociale media, zodat vragen snel kunnen worden beantwoord.

Soms wordt ervoor gekozen om een bericht dat gericht is aan de bewindspersoon met het ministerie-account te beantwoorden. Daarom wordt op beide accounts naar elkaar verwezen. Het staat departementen vrij hoe zij de gewenste webcare op de accounts van de bewindspersonen inrichten. Wel gelden onderstaande voorwaarden en aandachtspunten:

- Bij de inzet van sociale media is een vorm van webcare een vereiste. Het delen van een bericht op sociale media roept reacties, sentimenten en vragen van volgers op en goede en snelle webcare daarop is een noodzakelijk en integraal onderdeel van de communicatiestrategie.
- Webcare is een volwaardige communicatiediscipline waarin wordt samengewerkt met woordvoering, communicatieadvies, beleid en incidenteel/bij specifieke gevallen met de bewindspersoon. Webcare werkt ook intensief samen met de sociale mediaredactie en monitoringsanalisten/omgevingsunit.
- Webcare vereist specifieke expertise en capaciteit. Webcare op een bewindspersonenaccount uitbesteden aan een bureau heeft niet de voorkeur.
- Webcare vindt plaats op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur. Buiten deze tijden is er in overleg een piketdienst mogelijk.
- Reactieve webcare (reacties op *mentions of comments*) heeft prioriteit. Daarin wordt gereageerd op vragen, casuïstiek, uitnodigingen, mediaverzoeken, reacties, etcetera.
- Daarnaast is in overleg ook proactieve webcare mogelijk (reageren op vragen/berichten zonder *mentions*).
- De antwoorden zijn in begrijpelijke taal, meelevend en menselijk. Daarbij hoort ook tutoyeren.
- Naleving van huisregels is vereist. Deze worden op de betreffende kanalen weergegeven.

Karakteristieken en randvoorwaarden van accounts in hybride beheer

Een corporate bewindspersonenaccount is het uitgangspunt binnen de Rijksoverheid. Een bewindspersoon die nieuw aantreedt met een bestaand account, zou deze naast een corporate account kunnen blijven inzetten op persoonlijke basis, bijvoorbeeld voor partijpolitiek getinte of persoonlijke berichten. Dat account kent geen enkele vorm van departementale ondersteuning en blijft in bezit van de bewindspersoon.

De afgelopen jaren is – vaak op specifiek verzoek van een bewindspersoon – ook gebruikgemaakt van een bewindspersonenaccount in hybride beheer. Hieronder worden de karakteristieken en voorwaarden van sociale media in hybride beheer toegelicht.

Hybride account

Op een hybride variant komen de rollen van bewindspersoon, partijpoliticus en privépersoon samen. Er is sprake van een gedeeld afzenderschap: bewindspersoon/departement, politieke partij en de privépersoon. Het zal in de meeste gevallen gaan om een bestaand account dat de (nieuwe) bewindspersoon meeneemt. Een hybride account is niet in eigendom van het departement, maar in eigendom van de bewindspersoon. De bewindspersoon zet het account in tijdens zijn/haar kabinetsperiode en zal het account na aftreden weer meenemen. Bewindspersonen die nieuw op een departement aantreden beschikken doorgaans nog niet over een relevant netwerk op het betreffende beleidsterrein en moeten dat opbouwen.

Karakteristieken en voorwaarden

- Er wordt content geplaatst door meerdere partijen.
- Op een hybride account is partijpolitieke content toegestaan, mits gedoseerd én mits volstrekt helder wordt aangegeven dat het departement geen enkele bemoeienis heeft met het creëren of plaatsen van deze content.
- In de bio wordt expliciet vermeld dat ondersteuning van het account zowel plaatsvindt vanuit het departement ('Ondersteund door ministerie van VWS', #MinVWS) én door de politieke partij (#TeamPolitiekePartij, #PolitiekePartij etc.).
- Voor de lezer moet per bericht duidelijk zijn in welke rol de bewindspersoon dit bericht plaatst. Elk bericht dat niet door de ambtelijke ondersteuning wordt geplaatst, moet zijn voorzien van een aanduiding. Voor berichten vanuit de politieke partij, wordt de hashtag #TeamPolitiekePartij, #TeamPolitiekePartij etcetera gebruikt.
- Webcare op een hybride account gebeurt door zowel het ambtelijk apparaat (voor beleidsinhoudelijke vragen) als de politieke partij (voor politiek getinte en privé-vragen). In de beantwoording wordt duidelijk gemaakt wie reageert (#TeamPolitiekePartij, #ministerieX).
- Het is belangrijk vroegtijdig afspraken te maken over de toegang en inzet van het account. Bijvoorbeeld over het delen van wachtwoorden, het bewaken van de balans tussen verschillende berichten, de timing van publicatie en de beantwoording van vragen die op het account worden gesteld.
- Hybride accounts worden, evenals corporate bewindspersonenaccounts, gearhiveerd door RDDI.

Kernpunten hybride accounts

- Er is bestaand bereik als de bewindspersoon voor aantreden al een account heeft. Dat betekent niet per se dat het account ook een relevant netwerk bedient op het betreffende beleidsterrein.
- (Meer) ruimte voor persoonlijke content.
- De mogelijkheid om te communiceren vanuit de verschillende rollen die de bewindspersoon heeft.
- Betrokkenheid onder volgers kan groter zijn naarmate bewindspersonen meer betrokken zijn bij het account.

Aandachtspunten hybride accounts

- Verlies van het account en de volgers als de bewindspersoon vertrekt, want het account is in eigendom van de bewindspersoon.
- Als de voorwaarden (m.n. duidelijk afzenderschap per bericht) niet goed worden nageleefd, is vermeende vermenging niet helemaal uit te sluiten.
- Een gebalanceerde contentstrategie kan in het gedrang komen wanneer departementsberichten ondergesneeuwd raken bij een teveel aan partijpolitieke of persoonlijke berichten.
- Meer druk op de organisatie door het moeten maken van afspraken over webcare en content.

Instructie en randvoorwaarden per socialemediaplatform

Mocht er gekozen zijn voor een hybride beheer op bestaande socialemediaprofielen van de betreffende bewindspersoon dan gelden de volgende regels en randvoorwaarden:

X:

In het geval van een **hybride account** gelden op X onderstaande voorwaarden:

- Naamgeving handle is van persoon.
- Biografie is duidelijk over afzenders, beheer en webcare.
- In het linkveld: sterke voorkeur tot het verwijzen naar de bewindspersonenpagina op Rijksoverheid.nl.
- Rijkslogo mag niet worden gebruikt in de avatar.
- Verificatie is aan de orde.

Instagram:

Voor **hybride accounts** op Instagram gelden onderstaande voorwaarden:

- Naamgeving handle is van persoon.
- Biografie is duidelijk over afzenders, beheer en webcare.
- In het linkveld: sterke voorkeur tot het verwijzen naar de bewindspersonenpagina op Rijksoverheid.nl.
- Geen rijkslogo in de avatar.
- Verificatie is aan de orde.

LinkedIn:

In de periode als bewindspersoon kunnen de bewindspersoon en de ambtelijke ondersteuning van het ministerie beiden op dit account publiceren. Hierbij zijn de onderstaande voorwaarden van toepassing:

- Biografie is duidelijk over afzender, gedeeld beheer en webcare.
- In het linkveld: verwijzen naar bewindspersonenpagina op Rijksoverheid.nl.
- Het account gaat in principe primair over berichtgeving vanuit het ambt. Van de bewindspersoon wordt gevraagd met andersoortige content terughoudend om te gaan. Met daarbij de argumenten die ook worden gehanteerd voor corporate accounts.
- Geen rijkslogo in de avatar.

Facebook:

De ruimte om het organische bereik van een Facebook-account te vergroten, is laag. In dit licht maken departementen zelfstandig een afweging of het wenselijk is om bij het aantreden van een nieuw kabinet bewindspersonenaccounts te starten of bestaande persoonlijke accounts op Facebook te ondersteunen.

Webcare op hybride bewindspersonenaccounts

- In biografietekst wordt aangegeven dat plaatsen van en reageren op berichten wordt gedaan door #departement, of #Teampartij.
- Er wordt door het departement alleen gereageerd op beleidsgerelateerde berichten. Reacties over politiek (partij, campagne, opvattingen) en privéberichten (van kennissen en vrienden) beantwoordt de webcarespecialist niet.
- Vriend- of connectieverzoek wordt in afstemming geaccepteerd door de webcarespecialist.

In één oogopslag: de voorwaarden en implicaties van de twee varianten

Type account	Corporate account	Hybride account
Eigenaar account	Departement	Bewindspersoon
Naamgeving account	@MinPres, @staslenW, @ministerBZK = handle. Voornaam en achternaam van bewindspersoon is daarnaast ook zichtbaar	Naam bewindspersoon
Bio-informatie	Expliciet aangeven dat sprake is van ambtelijke ondersteuning ('Redactie door...')	Expliciet aangeven dat sprake is van ambtelijke én partijpolitieke ondersteuning. Partijpolitieke berichten krijgen altijd een # (bijvoorbeeld #PolitiekePartij) die dit duidelijk maakt.
Rijkslogo	Ja	Nee
Ambtelijke ondersteuning	Ja, exclusief	Ja
Partijpolitieke berichtgeving	Nooit	Ja, mits duidelijk aangegeven
Partijverwijzingen	Nooit, eventueel is in bio een link naar persoonlijk account mogelijk.	Ja, in bio
Geverifieerd account?	Ja	Ja
Informele content	Ja en altijd in relatie tot functie en rol van ambt.	Vanuit de ambtelijke ondersteuning
Webcare	Ja	Alleen over beleidsvragen
Betaalde promotie	Nee	Nee
Account overdraagbaar aan opvolger?	Ja, verplicht	Afhankelijk van gemaakte afspraken met bewindspersoon
Archiveren content voorganger	Ja	Ja, beleidscontent wordt gearchiveerd

Toegankelijkheid, veiligheid, archivering en verifiëring

Naast de [Uitgangspunten overheidscommunicatie](#) geldt onverkort de richtlijn ‘De Rijksoverheid op de sociale media’. Deze richtlijn (PLATO 3998099) heeft de VoRa in 2018 vastgesteld en is in het voorjaar van 2020 herbevestigd. Deze richtlijn schrijft voor dat beleidsinformatie van de Rijksoverheid altijd ten minste gelijktijdig op Rijksoverheid.nl wordt gepubliceerd.

Sociale media bieden de Rijksoverheid weliswaar mogelijkheden om doelgroepen te bereiken die langs andere wegen moeilijk(er) te bereiken zijn, maar tegelijkertijd zijn er grote groepen die niet op sociale media aanwezig zijn. Onder andere omdat zij huiverig kunnen zijn om persoonsgegevens met media zoals LinkedIn, Facebook en Instagram te delen. Daarnaast is het met X onmogelijk om berichten die daarop gepubliceerd staan te lezen zonder een X-account. De Rijksoverheid biedt belangrijke beleidsinformatie daarom altijd aan op de eigen websites, zodat bezoekers gegarandeerde toegang hebben tot deze informatie zonder dat zij daarbij over een account van een socialemediaplatform moeten beschikken.

Archivering

De content op de socialemediakanalen van bewindspersonen zijn officiële uitingen die, net als brieven en e-mailberichten, vallen onder de werking van de Archiefwet 1995. Hoewel alle (beleids)informatie die op de kanalen van de bewindspersonen wordt geplaatst óók op Rijksoverheid.nl moet staan en deze content dus beschikbaar blijft als sociale media-accounts worden verwijderd, is het verplicht om de content te archiveren als de bewindspersoon aftreedt.

Op een **corporate** bewindspersonenaccount wordt de content van de voorganger gearchiveerd en verwijderd op het moment dat diens opvolger aantreedt. Hiermee wordt voorkomen dat content van de voorganger wordt toegeschreven aan de nieuwe bewindspersoon.

Toegankelijk archief sociale mediacontent

RDDI (Rijksprogramma voor Duurzaam Digitale Informatiehuishouding) helpt departementen bij het organiseren, vindbaar en duurzaam toegankelijk maken van alle digitale informatie. RDDI gaat alle socialemediaberichten van de bewindspersonen van kabinet Rutte IV opslaan en veiligstellen. Deze berichten zijn enkel opgeslagen, en nog niet duurzaam digitaal toegankelijk voor mensen die deze berichten nog willen opzoeken.

Daarnaast is met Meta afgesproken dat departementen gebruik kunnen maken van een service om alle oude berichten op de platformen van Meta toegankelijk te houden na de kabinetswissel. Dit contact loopt via de collega's van de RVD. Enkel voor X zijn de berichten na verwijdering niet via het platform toegankelijk, maar wel via RDDI (Dit is nog niet geautomatiseerd). De gesprekken over de mogelijkheden om via Rijksoverheid.nl of GW Crossmedia een duurzaam toegankelijk digitaal archief te organiseren worden momenteel onderzocht en besproken (stand 7-6-2024).

Aanvragen geverifieerde accounts na kabinetsformatie

Alle **corporate** en **hybride** bewindspersonenaccounts moeten geverifieerd zijn. Dit wordt door de RVD centraal bij de socialemediakanalen georganiseerd, uitsluitend voor de Meta-platforms. Voor X moeten departementen dit zelf organiseren.

Het voordeel hiervan is dat de departementen voor wat betreft Meta worden ontzorgd en alle bewindspersonen gelijktijdig een geverifieerd account krijgen.

Aanpak nepaccounts bewindspersonen, dreiging en agressie en blokkeren van accounts

Op sociale media verschijnen steeds vaker nepaccounts van bewindspersonen. Meestal betreft het evidente parodieaccounts, maar soms zijn de accounts minder ludiek van aard en worden burgers (opzettelijk) misleid. Om desinformatie en nepnieuws te bestrijden, is het wenselijk dit laatste type account zo snel mogelijk te laten verwijderen.

De Rijksoverheid kiest – net als bij de handhaving van de rijkshuisstijl en de domeinnamen – voor een pragmatische lijn. Het uitgangspunt is dat tegen overduidelijke parodie- en fanaccounts niet wordt opgetreden.

Indien sprake is van misleiding en/of er verwarring kan ontstaan of een specifiek account wel of niet van een bewindspersoon is, moet de afweging worden gemaakt op te treden. Dit geldt ook als sprake is van smaad (schending van eer en goede naam), belediging, laster, identiteitsfraude, benadeling en schending van de privacy. De eerste stap is altijd het betreffende account te rapporteren bij Facebook/Instagram of X. Indien dit niet (snel genoeg) tot het gewenste resultaat leidt, wordt geëscaleerd.

Met het blokkeren van accounts en verwijderen van reacties dient altijd zeer terughoudend te worden omgegaan. Echter, in het geval van discriminatie, racisme en schelden zullen we accounts blokkeren. Bij bedreigingen wordt contact opgenomen met de beveiligingsambtenaar van het betrokken departement en kan aangifte worden gedaan. In het document *Dreiging en agressie* staat beschreven hoe we omgaan met negatieve reacties, dreiging en agressie.

Adviesgesprek nieuwe bewindspersoon

In het gesprek met de bewindspersoon wordt een corporate bewindspersonenaccount geadviseerd.

Dit biedt zowel de bewindspersoon als het departement voordelen. Denk hierbij aan:

- Corporate bewindspersonenaccounts bieden volgers, media, bewindspersonen en ambtenaren de meest duidelijke en zuivere scheiding met betrekking tot de ambtelijke ondersteuning én het afzenderschap van account en berichten.
- Het corporate bewindspersonenaccount blijft na de kabinetsperiode in eigendom van het departement, waardoor op termijn een grote, relevante schare volgers wordt opgebouwd waar de opvolger profijt van heeft.
- Bewindspersonen die nieuw op een departement aantreden beschikken doorgaans nog niet over een relevant netwerk op het betreffende beleidsterrein en moeten dat opbouwen.

Het spreekt voor zich dat bij het starten van een corporate bewindspersonenaccount duidelijke afspraken met de bewindspersonen moeten worden gemaakt over eigendom van het account en de gevolgen van de keuze voor deze variant. Zo moet de bewindspersoon zich ervan bewust zijn dat hij/zij geen gebruik kan maken van het account ten behoeve van partijpolitieke boodschappen, ook niet in campagnetijd.

Aantredende bewindspersonen die al beschikken over een (groot) aantal volgers op een eigen account, zullen mogelijk terughoudend zijn over het starten van een corporate bewindspersonenaccount. Het alternatief is corporate in combinatie met een persoonlijk account waarop partijpolitieke en persoonlijke berichten mogelijk zijn terwijl het corporate account alleen wordt ingezet voor beleidsinformatie. Vervolgens is een hybride variant mogelijk.

Extra aandachtspunten

Ambtelijke ondersteuning van de socialemediakanalen in verkiezingstijd

De [Uitgangspunten overheidscommunicatie](#) gelden voor al onze communicatie-uitingen. In verkiezingstijd is dit vanzelfsprekend niet anders. Sterker, in verkiezingstijd is het raadzaam extra scherp te zijn op de grenzen van de ambtelijke ondersteuning. Op corporate bewindspersonenkanalen wordt nooit partijpolitieke content geplaatst. Ook niet door de bewindspersoon zelf.

Werkbezoeken en aanprijzingen commerciële bedrijven op sociale media

Sociale media lenen zich bijzonder goed voor berichtgeving over werkbezoeken aan organisaties en commerciële bedrijven. Berichtgeving over afgelegde werkbezoeken draagt bij aan transparantie en actieve verantwoording.

Bewindspersonen maken hiervan dan ook veel gebruik. Hoewel de neutrale Rijksoverheid geen partijen voortrekt of bevoordeelt en zich dient te onthouden van aanbevelingen en aanprijzingen van individuele partijen, is het noemen van de betreffende organisatie bij berichtgeving over een werkbezoek meestal onvermijdelijk. Berichten over werkbezoeken moeten zo zakelijk mogelijk van toon zijn. De communicatie mag geen wervend karakter krijgen, of overkomen als reclame.

Aan de slag: checklist nieuwe bewindspersoon

Account 'oude' bewindspersoon afsluiten

- In geval van corporate beheer:
 - Is archivering al geregeld?
 - Zo ja, dan verdergaan met verwijderen berichten
 - Zo nee, checken bij contactpersoon RDDI
 - Alle berichten verwijderen
 - Alleen leeghalen als het een corporate account is, én de archivering geregeld is

Corporate accounts op Meta-platforms hoeven niet leeggehaald te worden. Via een speciale regeling kunnen de berichten van corporate bewindspersonenaccounts als openbaar archief op het platform blijven staan, terwijl de nieuwe bewindspersoon met een schone lei, maar met behoud van volgers kan beginnen aan diens ambtstermijn.

Hiervoor dient elk departement een nieuw account aan te maken met de naam waaronder ze het archief online willen houden. Meta verwisselt vervolgens de accountnamen en kopieert de volgers van het oude account naar het nieuwe. Voorwaarde is dat er geen berichten meer worden geplaatst op het gearchiveerde account. Voor de kabinetswissel levert elk departement de URL's van het oude en het nieuwe account aan bij de RVD, die het vervolgens bij Meta uitzet.

Voorbeeld: voor het Instagramaccount van de minister-president wordt @minpresrutte aangemaakt. Meta verwisselt deze naam met die van @minpres en kopieert de volgers naar het nieuwe account. De nieuwe MP krijgt een leeg @minpres-account tot diens beschikking met de onder Mark Rutte opgebouwde volgers. Alle content die is geplaatst onder en namens Mark Rutte blijft toegankelijk op @minpresrutte.

- Aanpassen bio (eventueel doorverwijzen naar tijdelijke vervanger).
- Er wordt verwezen naar archief van berichten van de vorige bewindspersoon.

In geval van hybride beheer: bespreken met oude bewindspersoon wat deze wil met account:

- account meenemen of blijft het in beheer van het departement?
 - Hoelang beantwoorden we nog vragen op dit account via webcare?
 - Erf halen dubbele verificatie, indien gewenst. Zo nee: overdragen authenticator.

Account 'nieuwe' bewindspersoon

- Bespreken met nieuwe bewindspersoon socialemediastategie
 - Uitgangspunt is corporate account, eventueel aangevuld met een persoonlijk account in eigen beheer. Hybride beheer is uitzondering
- Wat wordt de accountnaam/handle?
 - Bij corporate: check of bestaande handle @ kan worden aangehouden.
 - Zo ja: check of naam klopt of dat we met medium contact op moeten nemen voor het veranderen van een accountnaam/handle. Voor alle platforms van Meta kunnen collega's van de RVD dit regelen. Voor X moet per departement contact opgenomen worden met X.
 - Bij hybride: moeten we een nieuw account aanmaken of een bestaande overnemen? Ook hierbij check of accountnaam hetzelfde kan blijven (als er politieke partij in de handle staat, kan dat bijvoorbeeld niet).
- Toegang tot LinkedIn-profiel vragen bij bewindspersoon (indien al aanwezig)
- Wachtwoorden wisselen en authenticator in orde maken om toegang te krijgen
- In geval van corporate beheer: Aanpassen profielfoto naar Rijksoverheid profielfoto
- Aanpassen biografietekst
- Aanpassen pagina op socialemediakanalen op Rijksoverheid.nl
- Verificatie ('vinkjes') regelen per profiel (de RVD regelt dit uitsluitend bij een kabinetswissel voor Meta-platformen, voor X moet ieder departement dit zelf regelen)
- Content voorbereiden voor na de beëdiging als de bewindspersoon is gestart bij het departement

Dit is een uitgave van het ministerie van Algemene Zaken. Neem voor meer informatie contact op met het secretariaat van de Voorlichtingsraad: car@minaz.nl.

Juli 2024